

Expertní pomoc Akademie věd České
republiky zákonodárcům

2017

Akademie věd České republiky je nejvýznamnější výzkumná instituce v České republice s více než 127 letou tradicí, jejímž hlavním posláním je uskutečňovat výzkum v širokém spektru přírodních, technických, humanitních a sociálních věd na hranici poznání, který zároveň respektuje aktuální potřeby společnosti. 8500 pracovníků Akademie věd České republiky představuje 13 % výzkumné základny České republiky, ale podílí se 37 % na všech výzkumných výsledcích, v mnoha oborech na úrovni světové špičky. Naší velkou výhodou je pokrytí široké oblasti věd neživé i živé přírody a humanitních a společenských. Tento široký rozsah zkoumání nejenom že nemá v České republice alternativu, ale umožňuje nám využít synergický efekt rozsáhlé mezioborové spolupráce a poskytovat skutečně komplexní expertízy nezatížené úzkými oborovými pohledy.

Akademie věd ČR si uvědomuje svoji odpovědnost a závazky vůči společnosti, a proto se snaží nejen o rychlý přenos svých výsledků vědeckého zkoumání a odborných zkušeností mezinárodní vědecké komunitě, českým vysokým školám zejména pomocí při výchově mladých akademických pracovníků, aplikovanému výzkumu, průmyslu, ale i českým zákonodárcům a ostatním zájemcům. V prosinci 2014 jsme proto přijali program Strategie AV21, jehož jedním z hlavních cílů je právě zajistit nástroje pro takové efektivní sdílení našich poznatků a zkušeností.

Výsledkem naší snahy nabídnout zákonodárcům expertní podporu pro jejich legislativní rozhodování je první odborný seminář *Expertní podpora Akademie věd ČR zákonodárcům* konaný v Senátu Parlamentu ČR 26. září 2017. Tato brožura poskytuje seznam nabízených expertních témat Akademií věd ČR. Jen některá z nich budou na semináři představena vzhledem k jeho časovým omezením. Naše nabídka se neustále rozšiřuje a aktuální seznam naleznete na našich webových stránkách av21.avcr.cz. V případě zájmu nás prosím kontaktujte na adrese strategieAV21@avcr.cz.

Těšíme se na spolupráci

Prof. Ing. Michal Haindl, DrSc.

člen Akademické rady pověřený řízením Strategie AV21

Seznam nabízených témat

A)

- Nevědecké „**alternativní**“ **medicínské** metody
- Moderní **architektura** a její ochrana
- Soudobá jihovýchodní **Asie** (zejména Indonésie)

B)

- **Bankovníctví**
- **Bezdomovectví** - příčiny, vývoj, možnosti řešení
- **Bezpečnost** potrubních systémů v jaderných provozech
- **Bezpečnost**, spolehlivost a životnost strojních, stavebních, dopravních a energetických konstrukcí a systémů
- **Bezpečnost** a poruchy staveb a jejich odolnost vůči klimatickým zatížením
- Bezpečnost a rychlost **železniční** dopravy
- **Bezpečnost** rozvodů plynu a vody
- Syntetická **biologie**
- **Biomechanika** tkání a jejich umělých náhrad
- Soudobý **Blízký východ** (tj. arabské země, Izrael, Turecko a Írán)

C)

- **Cenzura**, regulace oběhu informací a politická korektnost v historických souvislostech

Č)

- **Československo** – historický vývoj
- Koordinace rolí a spolupráce vědeckých, pedagogických a správních institucí při přípravě a schvalování učebních materiálů, učebních plánů a standardizovaných testů a zkoušek z **českého jazyka**
- Stav a perspektivy výuky **češtiny** na zahraničních univerzitách
- Soudobá **Čína** (včetně "hraničních" oblastí, tj. např. Tibet, Sin-t'iang, Taiwan)
- **Čtení**, česká čtenářská kultura a podpora čtenářství v mezinárodním kontextu

D)

- **Demografické změny** v Česku v teritoriální perspektivě: stěhování, stárnutí, vylidňování, růst
- Metodologie měření **demokracie** ve střední Evropě a současné výzvy
- Materiály pro **detekci** ionizujícího záření
- Ochrana, dokumentace a prezentace archeologického kulturního **dědictví** České republiky v podmínkách 21. století
- Kulturní **dědictví** střední, východní a jihovýchodní Evropy a jeho význam pro EU

- Péče o nemateriální kulturní **dědictví** mj. ve vztahu k implementaci doporučení UNESCO
- Výzkum a záchrana kulturního a jazykového **dědictví** Podkarpatské Rusi, bývalé součásti Československé republiky
- **Diagnostika** pro biomedicínu
- Péče o fotografické sbírky a jejich **digitalizace**
- Nová média a **digitální technologie** v umění a humanitních vědách

E)

- **Ekologie** ve vztahu ke společnosti a politice (problematika udržitelného rozvoje v souvislostech životních prostředí ve vztahu ke společnosti a politickému rozhodování)
- Ruská meziválečná **emigrace** v Československu a její vědecký a umělecký přínos naší společnosti
- Vliv brzdných **emisí** z dopravy na životní prostředí
- **Energie** z termojaderné syntézy
- Hrozby **epidemií**; prevence a účinné terapie
- **Etické** výzvy současnosti
- Metafory **Evropy** v novodobé české kultuře

G)

- **Generová** problematika v historické perspektivě
- Lidský genom, biomarkery, **genetické modifikace** u člověka

CH)

- Nové **chemické materiály**
- Civilizační **choroby** – prevence, terapie, náklady, důsledky
- **Chudoba** a chudinství

I)

- Soudobá **Indie**
- Globální **integrace a desintegrace**
- Soudobý **islám** (ve většině svých proudů a odnoží), buddhismus, hinduismus

J)

- Soudobé **Japonsko**
- Hlubinné ukládání vyhořelého **jaderného paliva**
- **Jméno a příjmení** – jazyková problematika, stávající legislativní úprava a důsledky pro matriční praxi

K)

- Energetické preference a postoje ke **klimatické změně**
- Vyrovnávání se s **komunistickou minulostí**
- Globální integrace a desintegrace (vybraná témata v oblasti globálních a transnacionálních politických interakcí a **konfliktů**, v souvislosti s OSN, UNESCO atd.)
- Vnímání významných globálních **konfliktů** a mobility veřejností
- Vznik a proměny globálního **konstitucionalismu** a právního pluralismu
- Země **Koruny české**
- **Korupce** (Co je korupce a zkorumpovaný charakter? V čem spočívá hlavní hrozba korupce v demokracii?)
- **Kosmický** výzkum
- **Kosmické** počasí a blízkozemní asteroidy
- Obavy z **kriminality**, důvěra v právní systém a policii
- Metafory Evropy v novodobé české **kultuře**

L)

- Vývoj nových **léčiv** - antibiotik a virostatik; biosimilars
- Kvantitativní a kvalitativní analýza **legislativy** v ČR

M)

- Národnostní a etnické **menšiny** v ČR a Češi v zahraničí – přístupy státu a samosprávy k národnostně/etnicky odlišným skupinám obyvatel a krajanům v minulosti a současnosti a jejich dopady
- Předsudky a stereotypy, jejich odstraňování (vztah většinové společnosti k **menšinám**, vliv médií, postoje většinové společnosti k současné uprchlické krizi)
- **Metrologie** a kvantové technologie
- Vývoje **migrace** a s ní spojených problémů v moderních dějinách střední Evropy
- **Migrace**, adaptace a akulturace v historické perspektivě pravěkého a středověkého osídlení českých zemí
- **Migrace** a její řešení ve 20. století
- **Mnichovská dohoda** jako neúspěšný model řešení mezinárodních problémů

N)

- **Náboženství** a jeho sociální funkce v současné české společnosti (religiozita a spiritualita, vliv tzv. restitucí církevního majetku a dalších aktuálních náboženských změn, migrace a transnacionální působení náboženství)
- Problémy **nacionalismu** v moderních dějinách střeoevropského prostoru
- Šíření **nebezpečných látek** při havárii či teroristickém útoku
- Šíření **nebezpečných látek** do okolí navrhovaných staveb
- Vnímání příjmových **nerovností** v české společnosti a její proměny v čase

- Analýza životních podmínek **neúplných rodin** a problematiku péče o seniory

O)

- **Očkování**
- Analýza rozdílů v **odměňování** žen a mužů
- Vývoj **osídlení** Čech od pravěku do začátku novověku

P)

- Opravy stavebních **památek**
- Legislativa a ochrana archeologických **památek**
- Kultury **paměti** a vědecká komunikace ve 20. století
- **Plazmové technologie** pro biomedicínu a ekologii
- Psychologické aspekty **počítačových her**
- **Politika** a lhaní (Co je lež? Je lež v politice speciální případ? Může být oprávněná nebo omluvitelná?)
- Systém včasné výstrahy před přivalovými **povodněmi**
- Stanovení **povodňových rizik**
- Dlouhodobý vývoj kvality **pracovního života** v ČR
- Vývoj volebního **práva**, volebních systémů a české politické kultury
- Prezidentské dekrety jako součást československého **právního řádu**
- Univerzální základní **příjem** (důvody a způsoby vyplácení základního příjmu, v návaznosti na jeho dlouhodobou realizaci na Aljašce, jeho současné zavedení ve Finsku a veřejné diskuse o jeho aplikaci v dalších zemích EU a Švýcarsku)
- Analýza vnímání **příjmových nerovností** v české společnosti a její proměny v čase

R)

- Úložiště **radioaktivního odpadu**, postavení obcí v procesu rozhodování o úložišti
- Kmenové buňky, **regenerativní medicína**
- Proces **RIA** v České republice
- Historické zkušenosti při lokálním a regionálním managementu přírodních **rizik** v zemědělství a lesnictví a jejich využitelnost v současné praxi
- **Rodinná politika** v ČR: historicko-kulturní vývoj a proměny manželství a rodiny

S)

- Městská **samospráva** a její historický vývoj
- **Sebevražda** jako sociální problém
- Bezpečnost jaderných zařízení při **seizmickém** ohrožení
- Asistovaná smrt (Jak lékaři asistují umírajícím? Je **eutanazie** legitimní formou takové asistence? Je paliativní péče alternativou eutanazie?)
- Český zemský **sněm**
- Magnetismus v informačních technologiích (**spintronika**)
- Středoevropská **společnost** mezi Západem a Východem (zkušenosti historické, kulturní a politické)

- **Stárnutí populace**, choroby vysokého věku, důsledky pro společnost
- Teritoriální vývoj českého **státu**
- Účinky větru na **stavby** (proudění vzduchu, hlučnost)
- Důsledky **studené války** pro současný mezinárodní systém
- Zdroje nerostných **surovin** pro moderní technologie v ČR

Š)

- **Šikana** na pracovišti
- **Šikana** ve škole
- **Šíření** nebezpečných látek a zápachu v ovzduší a účinky větru na stavby

T)

- Psychologické **testování**
- Náboženská **tolerance** v českých zemích

U)

- Koordinace rolí a spolupráce vědeckých, pedagogických a správních institucí při přípravě a schvalování **učebních materiálů**, učebních plánů a standardizovaných testů a zkoušek z českého jazyka
- **Ústava** a zemské zákonodárství

V)

- Formování **vědní politiky** v ČR po roce 2000 (proměny výzkumných a univerzitních institucí, evaluace vědy, hlavní důrazy současné politiky vědění)
- Kvalita povrchových **vod** jako zdroje pro výrobu pitné vody
- Úprava pitné **vody**
- Retence **vody** v území
- Vývoj **volebního práva**, volebních systémů a české politické kultury
- Otevřený přístup k **výzkumným datům** v kontextu vědní politiky EU
- Systémy **vzdělávání** v českých zemích

Z)

- Snahy o zavedení jazykového **zákona** v ČR – lingvistický pohled na problematiku
- Civilizační vlivy na **zdraví**
- Napětí a deformace v **zemské kůře**
- **Zemětřesení** a seizmické jevy v ČR – podklady pro řešení škodných událostí

Ž)

- Dlouhodobé proměny a krátkodobé výkyvy **životního prostředí** pravěkého a středověkého osídlení českých zemí a odpovídající modely lidské adaptace na ně (změny vodního režimu, vysychání, eroze a akumulace, proměny bonity půd, subsistenční strategie starých populací)